

ÖSSZEFOGLALÓ A DOMÉNNÉV-REGISZTRÁCIÓRÓL ÉS A DOMÉNNEVekkel ÖSSZEFÜGGŐ JOGÉRVÉNYESÍTÉSRŐL TARTOTT KEREKASZTAL-BESZÉLGETÉSRŐL

A téma vizsgálatának aktualitását az adja, hogy a szellemi tulajdonjogok érvényesítésével összefüggő egyes feladatokról szóló 1104/2005. (X. 27.) Korm. határozat 1. pontja értelmében „*meg kell vizsgálni az érintett társadalmi és érdek-képviselői szervezetek bevonásával a hazai domainnév-regisztrációs rendszer és a szellemi tulajdonjogok kapcsolatát, különös tekintettel a vitarendezésre, és a vizsgálat eredményéről tájékoztatót kell készíteni a Kormány részére*”. A feladat elvégzésre az érintett szervezetek munkacsoportot hoztak létre, amelynek anyagai elérhetőek a www.mszh.hu honlapon a *domain* alcím alatt.¹

A kerekasztal-beszélgetés tárgya elsődlegesen az volt, hogy *a jogi képviselő szempontjából* vizsgálja, milyen módon szükséges a regisztrációs szabályok továbbfejlesztése; mely szempontok alapján célszerű adott jogvita esetén bírósági eljárást vagy vitarendezési eljárást indítani.

A kerekasztal-beszélgetésen részt vett dr. Cserba Veronika (Magyar Szabadalmi Hivatal), dr. Mayer Erika (ügyvéd, infomediátor, Internet Szolgáltatók Tanácsa) és dr. Szamosi Katalin (ügyvéd, S.B.G.&K. Ügyvédi Iroda), a moderátor dr. Bacher Gusztáv (ügyvéd, Szecskay Ügyvédi Iroda) volt. Jelen összefoglaló a beszélgetésen elhangzottakat rövidítve, nem teljes körűen mutatja be, és tartalmazza az összeállítás szerzőjének reflexióit is.

Dr. Cserba Veronika bemutatta a munkacsoportban feltárt problémákat, a kidolgozott intézkedési lépéseket, és a vitaindítót követően a résztvevők megvitatták a domainregisztrációs rendszer esetleges reformjának területeit, és azokat a tényezőket, amelyek alapján a jogi képviselők a jogérvényesítés módja tekintetében választanak a bírósági eljárás vagy a vitarendezési eljárás indítása között; melyik a gyorsabb, hatékonyabb, kiszámíthatóbb. A vita során az alábbi kérdések merültek fel.

1. DOMÉNNREGISZTRÁCIÓS RENDSZER

Milyen módon biztosítja a regisztrációs szabályzat harmadik személyek jogainak védelmét?

Mayer Erika bemutatta, hogy az ISZT által elfogadott Domainregisztrációs Szabályzat számos olyan elemet tartalmaz, amely a jogérvényesítést segíti:

¹ Cserba Veronika és Lendvai Zsófia: A domainnév-regisztráció és a domainnevekkel összefüggő jogérvényesítés c. tanulmánya átfogó képet nyújt a jelenlegi domainregisztrációs rendszerekről és a domainnevekkel kapcsolatos alternatív vitarendezési eljárásokról; <http://www.mszh.hu/domen/Dommennev.pdf> és Fehér Könyv a szellemi tulajdon védelméről, MSZH, Bp., 2006, p. 159.).

- a) Az ISZT lehetőséget biztosít arra, hogy egy beadott igényt két hétig az igényelt domén-névre védjegyjogosultsággal rendelkező igénye vita nélkül megelőzzön (ún. prioritás). A beadott igények megtekinthetők a weben. Ez a *meghirdetés* az esetleges jogsér-tő igénnyel veszélyeztetett jogosultaknak (ha megfelelően figyelnek) lényeges előnyt biztosít, mivel lehetőség van a .hu doménnevek tekintetében arra, hogy egy beadott igénnyel szemben az igények nyilvános listája alapján két héten belül a védjegyjogo-sult panasszal éljen és a *Tanácsadó Testület* eljárását kérje. Mindenfajta panasz vagy vitarendezés a nemzetközi gyakorlatban csak a bejegyzés után lehetséges.
- b) Az ISZT és a regisztrátorok vállalják, hogy a doménvitákban hozott *jogerős bírósági döntéseket végrehajtják* perben állás nélkül is (ha arról értesítést kapnak). Ha a per-vesztes az ítélet ellenére, magától nem hajlandó lemondani egy doménnévről, ez nem hátráltatja a végrehajtást, és a pernyertes félnek nem kell még hónapokat vagy éveket várnia és jelentős költségeket megelőlegeznie a bírósági végrehajtás során. Hasonló-képpen végrehajtják az alternatív vitarendezési eljárásban hozott döntést.
- c) Az ISZT működteti a *felfüggesztés* intézményét, amely gyorsan érvényesíthető bírósá-gi ideiglenes intézkedés esetén. Ilyenkor a doménhasználó műszakilag el van tiltva a domén, illetve a doménnév használatától. Az ISZT a felfüggesztést – ugyanúgy, mint a végrehajtást – értesítése esetén ugyancsak perben állás nélkül teljesíti, amennyiben a használót előzetesen végrehajtható végzés tiltja el a doménnév használatától.
- d) Ha az ISZT értesítést kap valamely doménnévvel kapcsolatban folyamatban lévő per-ről, alternatív vitarendezési eljárásról, akkor *a per idejére letiltja a doménre vonatkozó használati jog átruházásának lehetőségét*, ezzel elejét veszi annak, hogy a felperesnek újabb és újabb alperessel kelljen pereskedni.
- e) Az ISZT működteti a *tm.hu közdomént*, ami alá csak védjegyjog igazolásával lehet domént regisztrálni. Ez a WIPO által is ajánlott módszer arra szolgál, hogy a fogyasztók itt biztosak legyenek abban, hogy a védjegyjogosultak információs oldalaira jutnak.
- f) Az ISZT a már delegált domének esetében *alternatív vitarendezési eljárást* biztosít, amely az .eu TLD-vel kapcsolatban elfogadott eljárási mintán alapul.

A számos külföldi jogeset (pl. WIPO) is azt mutatja, hogy nincs olyan regisztrációs sza-bályzat, amely kizárná a jogsértő regisztrálást.

Elegendőek-e ezek a szabályok?

A védjegyjogosultak jelezték, hogy a szellemi tulajdon-jogok megsértése esetén aggályos a vitát kiváltó doménnév tulajdonosának azonosítása, mivel az igénylő adatainak hozzáfér-hetősege és valódisága nem mindig biztosított. A szellemi tulajdon-jog jogosultja ilyenkor kizárólag a regisztrátorral tudja felvenni a kapcsolatot. A regisztrátori általános szerződési feltételek viszont kizárják a regisztrátor felelősségét a doménnév delegálásából, valamint használatából adódó jogsértések és károk tekintetében.

A Domainregisztrációs Szabályzat elméletileg megfelelő formai követelményeket támaszt az igénylővel szemben annak érdekében, hogy a doménigénylő adatai az igénylőlapra a valóságnak megfelelően, formailag és tartalmilag helyesen jelenjenek meg. Ennek megfelelően a szabályzat a delegálás visszavonásával szankcionálja azt, ha az igénylő nem valós adatokat ad meg. A jogszerűsége törekvő regisztrátorok, valamint a védjegyjogosultak érdeke megegyezik abban, hogy szükség van a valótlan adatok kiszűrésére.

Szamosi Katalin előadta továbbá, hogy a védjegyjogosultak képviselőjeként úgy véli, hogy a Domainregisztrációs Szabályzatban előírt szankciók nem mindig működnek megfelelő hatékonysággal (ezen kérdéseket részletesen a következő pontok mutatják be).

Hogyan felel a regisztrátor, különös tekintettel a szellemi tulajdoni jogszabályokra a Jogérvényesítési Irányelv átültetését követően?

A Domainregisztrációs Szabályzat 2.3 pontja szabályozza a felelősség kérdését a doménnév választásáért. Kizárólag a doménigénylő, illetve doménhasználó felelős

- a) a doménnév megválasztásáért, jelentéstartalmáért, használatáért és ezek következményeiért,
- b) a doménnév választás és -használat jogszerűségéért,
- c) a doménnév választással vagy -használattal harmadik személynek okozott kárért.

Sem a regisztrátor, sem a nyilvántartó nem felel azért, hogy a doménnév választásának és használatának jogszerűségét vagy a Domainregisztrációs Szabályzatnak történő megfelelését az igényléskor, illetve a használat során ellenőrizze (szabályzat, 2.3.4.). Sem a regisztrátortól, sem a nyilvántartótól nem várható el, hogy eldöntse, hogy a doménnév választása vagy használata jogszerű-e (2.3.5).

A doménigénylő a lehető legnagyobb gondossággal tartozik eljárni abban a tekintetben, hogy az általa választott doménnév, annak igénylése, illetve annak használata más személy vagy szervezet jogait (pl. névkizárólagossághoz fűződő jogát, személyiséghez fűződő jogát, kegyeleti jogát, szerzői jogát stb.) ne sértse. *A doménigénylőtől elvárható, hogy a doménnév megválasztása előtt ellenőrizze a cégjegyzéket, illetve a védjegyadatbázist (2.2.1).* Nem választható és használható olyan doménnév, amely jelentéstartalmára és/vagy használatára nézve gyaníthatóan *(i)* jogellenes vagy *(ii)* megtévesztő (2.2.2).

Mentesülhet-e a regisztrátor a felelősség alól harmadik személy (védjegyjogosult) irányában, valamint az igénylő és a regisztrátor kapcsolatában?

A védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI. törvény (Vt.) 27. § (4) bek. alapján a védjegyjogosult követelheti a védjegybitorlás vagy az azzal közvetlenül fenyegető cselekmények *abbahagyását* és a további jogsértéstől történő eltiltást mind a bitorlóval, mind pedig *azzal a személlyel szemben, akinek szolgáltatásait a bitorlás elkövetéséhez igénybe*

vették. A regisztrátor tevékenysége a domén delegálásával kapcsolatban ez utóbbi magatartásnak tekinthető. Mayer Erika tájékoztatása szerint a gyakorlatban még nem fordult elő, hogy a regisztrátorral szemben ilyen igényt érvényesítettek volna.

A Vt. 27. § (5) bek. c) pontja alapján a védjegyjogosult az *adatszolgáltatásra* vonatkozó igényt azzal a személlyel szemben is támaszthatja, aki kereskedelmi mértékben nyújtott szolgáltatást a bitorklás elkövetéséhez (a cselekmények kereskedelmi mértékűek, ha a szolgáltatás jellegéből és mennyiségéből nyilvánvaló, hogy e cselekmények – közvetlenül vagy közvetetten – kereskedelmi vagy más gazdasági előny megszerzését szolgálják).

Gyakori panasz, hogy problémát jelent a vitát kiváltó doménnév használójának azonosítása. A védjegyjogosultak jelezték, hogy az igénylő adatainak hozzáférhetősége és valódisága nem mindig biztosított. Amennyiben a doméningénylő nem érhető el a WHOIS adatbázisban megjelölt címen, eredményezheti-e ez a doméndelegálás visszavonását? [„6.2. A delegálás visszavonásra kerül, (d) ha az 1.2.1.2. pontban meghatározott esetben a delegálásigénylési és/vagy fenntartási szerződés hiányára derül fény, illetve a domainhasználó nem tudja bizonyítani, hogy eredetileg ilyen szerződést kötött.”]

Milyen módon kell igazolni, hogy a doménhasználó nem érhető el a megadott címen (postai címen, e-mail címen)?

Felelősség az igénylő és a regisztrátor jogviszonyában

A regisztrátor a szükséges védjegykutatást (amely az MSZH internetes ingyenes adatbázisának ellenőrzését jelenti) az igénylő feladatává teszi. Az igénylő és a regisztrátor – általános szerződési feltétel formájában – megbízási szerződést köt annak érdekében, hogy a regisztrátor járjon el az ISZT-nél a domén delegálása ügyében. A Ptk. 476. § alapján ha a megbízó célszerűtlen vagy szakszerűtlen utasítást ad, a megbízott köteles őt erre figyelmeztetni; ha a megbízó utasításához e figyelmeztetés ellenére is ragaszkodik, az utasításból eredő károk őt terhelik. Fennáll-e ebben az esetben a figyelmeztetési kötelezettség? *Szakszerűtlen utasításnak tekinthető-e az olyan igénylés, amely bitorklást valósít meg? Lehet-e a megbízott teljesen passzív a kutatásban?* Noha a felek a diszpozitív szabálytól eltérhetnek, felmerül, hogy tisztességtelen az az általános szerződési feltétel, amely a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg [Ptk. 209. § (1) bek.]. E tekintetben figyelembe kell venni, hogy az igénylő akár fogyasztónak is minősülhet (fogyasztó: a gazdasági vagy szakmai tevékenység körén kívül eső célból szerződést kötő személy). Eljuthatunk akár olyan értelmezéshez, hogy ha az igénylő szakszerűtlen utasítást ad, de nem figyelmezteti erre a regisztrátor, és a domén igénylőjével szemben megállapítják a bitorklást, az igénylő kérheti a bitorklás miatt a védjegyjogosultnak fizetendő kártérítési kötelezettség és az eljárási költségek mint károk megosztását a regisztrátortól a megbízási szerződés megszegése miatt.

2. AZ IGÉNYÉRVÉNYESÍTÉS LEHETSÉGES JOGALAPJAI

Az igényérvényesítés lehetséges jogalapjai az alábbiak:

- (i) védjegybitorlás, szerzői jogi jogsértés;
- (ii) a névviselési jog megsértése (kereskedelmi név);
- (iii) tisztességtelen piaci magatartás;
- (iv) a doménregisztrációs szabályokba ütközés.

A doménnév és védjegy kapcsolatára vonatkozó szabályozás vizsgálatának aktualitását jelzi, hogy a bíróság elé kerülő védjegybitorlási pereknek majdnem fele doménnévvel kapcsolatos jogvita.²

A hagyományos bírói úton történő jogérvényesítés és az alternatív jogérvényesítési fórumok között lényeges különbség, mint azt Csóti Tamás (bíró, Fővárosi Bíróság) a munkacsoport részére összefoglalta,³ hogy „a szerzői jogi vagy iparjogvédelmi oltalom alatt álló megjelölés domainnévkénti regisztrálásával és használatával kapcsolatos felelősség jelenleg alapvetően különbözik a törvényi szabályozásban (Ptk., Vt., Szjt.) és az alternatív vitarendezési fórumokon alkalmazandó anyagi jogban. A törvényi szabályozás ugyanis *objektív felelősségi rendszerre* épül, míg az alternatív vitarendezés rosszhiszeműsége épülő *szubjektív felelősségi rendszert* alkalmaz. A domainvitában érdekelt számára jelenleg választási lehetőség van a két vitarendezési lehetőség, és ilyen módon a két felelősségi rendszer között is. Életszerű így, hogy tényállástól függően bizonyos esetekben célravezetőbbnek tűnhet a Vt. alapján védjegybitorlási pert indítani (például ha a rosszhiszeműség csak nehezen bizonyítható), vagy inkább az alternatív lehetőséget választani (például akkor, ha a rosszhiszemű jogosult már több mint két éve nem kezdte meg a domainnév használatát).”

A vitarendezési eljárás előnye, hogy kérhető a doménnév átruházása (a bitorlási perben csak a jogsértés abbahagyását lehet kérni).

Bírói út igénybevétele esetén figyelembe kell venni, hogy míg a védjegybitorlási perben a Fővárosi Bíróság jár el, a névviselési jog megsértése vagy tisztességtelen piaci magatartás miatt indított eljárás a megyei bíróság hatáskörébe tartozik, de nincs kizárólagos illetékességi szabály. Ezért olyan alperes ellen indított perben, akinek a lakóhelye/székhelye nem Budapesten van, a védjegybitorlás mellett egyéb jogcímen történő igényérvényesítés esetén párhuzamos eljárásokra kerül sor. Ezekben a perekben is kérhető ideiglenes intézkedés, de a jogszabály nem ír elő határidőt az ideiglenes intézkedés meghozatalára.

A vita során a résztvevők először a bírósági eljárások (védjegybitorlás) tapasztalatait, majd az alternatív vitarendezési eljárás szabályait vitatták meg.

² Csóti Tamás észrevételei a 2006. szeptember 22. napján tartott munkacsoportülés után; www.mszh.hu/domen

³ Csóti Tamás észrevételei a 2006. szeptember 22. napján tartott munkacsoportülés után; www.mszh.hu/domen

3. VÉDJEGYBITORLÁS

3.1. VÉDJEGYHASZNÁLATI CSELEKMÉNY-E A DOMÉN IGÉNYLÉSE?

A Vt. 12. §-a szerint a védjegyoltalom alapján a védjegyjogosultnak kizárólagos joga van a védjegy használatára. A kizárólagos használati jog alapján a védjegyjogosult bárkivel szemben felléphet, aki engedélye nélkül gazdasági tevékenység körében használ olyan megjelölést, amelyet a fogyasztók a védjeggyel összetéveszhetnek a megjelölés és a védjegy azonossága vagy hasonlósága, valamint az érintett áruk, illetve szolgáltatások azonossága vagy hasonlósága miatt. Tilos különösen szolgáltatás nyújtása vagy annak felajánlása a megjelölés alatt, valamint a megjelölés használata az üzleti levelezésben vagy a reklámozásban.

Korábban többen javasolták, hogy a Vt.-ben – a 12. § (3) bekezdésében – *önálló védjegyhasználati cselekményként kerüljön felsorolásra a védjegy doménnévkénti használata és regisztráltatása*. A Vt. 12. §-ának (3) bekezdése csak példálózóan sorolja fel a védjegyjogilag releváns használati cselekményeket, így nyílhatott lehetőség arra, hogy a doménnévhasználatot a bírói gyakorlat jogszabályi rendelkezés nélkül is védjegybitorlónak értékelhesse.

Ilyen jogalkotásra példa Olaszország, ahol a 2005-ben módosított Iparjogvédelmi kódex 22. cikke tiltja a más védjegyével azonos megjelölés doménnévként való regisztrálását.⁴ Amint azt Cserba Veronika előadta, nincs napirenden a Vt. módosítása.

3.2. A REGISZTRÁLÁS ÖNMAGÁBAN JELENTHET-E JOGOSULATLAN VÉDJEGYHASZNÁLATOT?

Eltérő tartalmú bírósági ítéletek ismertek a tekintetben, hogy a doménnév regisztrálása önmagában már jogosulatlan védjegyhasználatot jelent-e, azaz bitorlásként értékelhető-e.

A *Legfelsőbb Bíróság* – az ideiglenes intézkedés elbírálása során – *2001-ben* megállapította a *Legsivary.hu* doménnév igénylésével kapcsolatban, hogy a védjegy *használatának minősül a védjegy doménnévként történő regisztráltatása*. A védjegy évtizedek óta ismert, jó hírnevet élvez, annak megjelenítése az átlagos vásárló számára a védjegyjogosultat, az általa nyújtott kereskedelmi tevékenységet juttatja kifejezésre. A közismert megjelölés interneten való szerepeltetésével az alperesek – valószínűsíthetően – jogsértően használják ki e védjegy megkülönböztető képességét.⁵

Ezt a megállapítást kiegészítette a *Fővárosi Ítéletábrla* – az ideiglenes intézkedés elbírálása során – *2005-ben* hozott végzésében,⁶ miszerint *csak a gazdasági szempontból releváns használat számít a védjegytulajdonos hozzájárulásától függő védjegyhasználatnak*. A regisztrálás önmagában nem gazdasági tevékenység körében végzett cselekmény. Az adott esetben az

⁴ <http://www.parlamento.it/parlam/leggi/deleghe/05030dl.htm>

⁵ Közzétéve: Védjegyvilág, 2001. 3. sz., p. 23.

⁶ 8.Pkf.25.805/2005; a végzés nincs közzétéve

esetleges rosszhiszeműség, amely a névválasztásban, illetve a honlap tartalomnélküliségében mutatkozik, a Vt. rendelkezései alapján nem nyerhet értékelést. Még a jó hírnevű védjegy esetében sem, mert ott is követelmény, hogy a *használati cselekmény gazdasági tevékenységnek* minősüljön.

Egy doménnév regisztrációja minősülhet ugyan védjegyhasználatnak,⁷ de mindig a konkrét tényállástól függően lehet ezt eldönteni. Az adott perben azonban nem volt megállapítható, hogy a természetes személy alperes doménregisztrációs tevékenysége *gazdasági jellegű* cselekménynek minősül, mivel a vitás honlap tényleges tartalommal nem került feltöltésre a regisztrálás óta, következésképpen a használat gazdasági jellege a honlap tartalma alapján nem volt megállapítható. Az alperes személye (ebben az esetben a domén igénylője egy magánszemély volt), a doménnév jelentéstartalma és a honlap tényleges tartalmának hiánya sem teszi valószínűsíthetővé, hogy a megjelölés használata gazdasági tevékenység körében történik. A regisztráció ténye pedig önmagában nem alkalmas arra, hogy a bíróság a védjegybitorlást valószínűsítettnek tekintse.

A Fővárosi Ítéltábla végzéséből következően a Vt.-vel összhangban a magáncélra történő használat nem minősül gazdasági tevékenység körében történő használatnak, ezért a doménnév regisztrálásának kezdeményezése a gazdasági tevékenység körébe nem tartozó célra, illetve önmagában a doménnév regisztrálása nem tekinthető a Vt.-ben meghatározott kizárólagos jogosultság [12. § (1) bek.] megsértésének.⁸

A honlapon megjeleníteni kívánt tartalom a *leglényegesebb kérdése a védjegyhasználati minősítésnek*, a használat jellege csak a honlap tényleges tartalma alapján határozható meg. Olyan doménnév alapján, amely mögött még nincs honlap, azaz a honlap tartalommal való feltöltése még nem kezdődött meg, nem állítható, hogy a doménnév önmagában gazdasági tevékenység körébe tartozna, és ezért védjegyjogi értelemben használati cselekménynek minősülne.⁹ Erre tekintettel a honlap tartalmának kialakításáig a bíróság a korábbi gyakorlat alapján várhatóan nagy valószínűséggel elutasítaná a védjegyjogosult keresetét. (Megjegyzendő, hogy éppen az ilyen esetek azok, amelyek jól mutatják a bírósági út és az alternatív vitarendezés anyagi jogi különbségeit, hiszen ebben az esetben a rosszhiszeműségnél „fogható meg” a jogellenes igénylés, ami azonban egy védjegybitorlási perben nem értékelhető.)

⁷ Álláspontunk szerint inkább védjegyhasználatlalt közvetlenül fenyegető cselekménynek tekinthető a regisztrálás.

⁸ A doménnév – igénylés alapján történő – regisztrálása ugyanis nem jelent mást, mint a doménnév nyilvántartásba vételét a kérelmező részére. A regisztráció révén tehát csupán egy nyilvántartásba kerül be a doménnév, amely nyilvántartás megmutatja, hogy a doménnevet kinek a javára delegálták. A regisztráció alapján a jogosult nemcsak gazdasági tevékenységet, hanem semmilyen tevékenységet sem végez a doménnév alatt.

⁹ Ezt az álláspontot szintén alátámasztja a német bírói gyakorlat, illetve a német kommentárirodalom. Lásd *Prof. dr. Reinhard Ingerl – Prof. dr. Christian Rohmke*: Markengesetz Kommentar. Verlag C.H. Beck, München, 2003, 2. Auflage, p. 1003–1004.; OLG Karlsruhe, Urt. v. 12.9.2001 – 6 U 13/01. Hasonló példák hozhatók az osztrák bírói gyakorlatból is. Szintén megállapítást nyert több ítéletben is, hogy a doménnév regisztrálása önmagában általában nem tekinthető a védjegy használatának (ÖOGH Beschl v. 30.1.2001 – 4 Ob 327/00t).

3.3. A DOMÉNNÉV IGÉNYLÉSE MINT VÉDJEGYBITORLÁSSAL FENYEGETŐ MAGATARTÁS?

A Vt. 2006. április 15-én hatályba lépett módosítása alapján a védjegyjogosult nemcsak a bekövetkezett védjegybitorlás abbahagyását követelheti, hanem már az *azzal közvetlenül fenyegető cselekmények* esetén is felléphet [Vt. 27. § b) pont].

Elképzelhető ezért olyan értelmezés, hogy a doménnév regisztrálásával az igénylő már készen áll szolgáltatás nyújtására, így ez a bitorlással közvetlenül fenyegető cselekménynek minősül.

4. ALTERNATÍV VITARENDEZÉSI ELJÁRÁS (ADR-ELJÁRÁS)

Jogvita esetén az *Alternatív Vitarendező Fórum*¹⁰ jár el eljárási szabályzata szerint. Ezen eljárásban az ún. regisztrációs döntnök eljárási díja 80 000 Ft + áfa (háromtagú tanács esetén 120 000 Ft + áfa).

4.1. A REGISZTRÁCIÓS DÖNTNÖK ELJÁRÁSA SORÁN ALKALMAZANDÓ SZABÁLYOK

A regisztrációs döntnök eljárási szabályzata szerint az adott doménnév érdemi *használatának különösen az minősül* (ez természetesen nem azonos a gazdasági tevékenység során történő használattal), ha azt elektronikus levelezés során bizonyíthatóan, hosszabb ideig, rendeltetésszerűen használták, illetve ha az adott doménnév alatt, azzal összefüggésben a weboldalon tényleges tartalomszolgáltatás történik, illetve az adott doménnév a névvel összefüggő tartalmú weboldalra mutat, és a tényleges tartalommal rendelkező weboldal doménneve és az adott doménnév közötti összefüggés megállapítható. Ezek a használati magatartások jelenleg nem állapíthatók meg.

A regisztrációs döntnök a doménnév visszavonását vagy átruházását rendeli el, amennyiben az alábbi feltételek megvalósulnak:

- (a) a doménnév azonos egy olyan névvel vagy megtévesztően hasonlít egy olyan névhez, amely a kérelmező javára valamely hatályos magyar vagy közösségi jog által védett név, vagy amelynek használatára a kérelmező valamely magyar vagy közösségi jogszabály alapján jogosult, és
- (b) a kérelmező a doménnevet anélkül igényelte, hogy a névhez joga vagy jogos érdeke fűződne; vagy
- (c) a doménnevet rosszhiszeműen regisztráltatták és használják.

A doménnév igénylésével vagy használatával kapcsolatos rosszhiszeműség abban az esetben bizonyítható, ha például

¹⁰ Az Alternatív Vitarendező Fórum szolgáltatást a Magyarországi Internet Szolgáltatók Tanácsa Tudományos Egyesülete által erre kijelölt, mind a nyilvántartótól, mind a regisztrátoroktól független szervezet nyújtja. Névsora megtalálható: www.infomediator.hu

- a) a körülmények arra utalnak, hogy a doménnevet elsősorban azzal a céllal igényelték, hogy az adott név használatára jogosult személynek ellenérték fejében átruházzák, vagy használatát egyéb módon ellenérték fejében biztosítsák; vagy
- b) a doménnevet abból a célból igényelték, hogy megakadályozzák, hogy a név használatára jogosult az érintett nevet egy annak megfelelő doménnévben felhasználja (az igénylő ilyen jellegű magatartása bizonyítható; vagy a doménnevet a delegálás időpontjától számított legalább két éven keresztül nem használták megfelelő módon); vagy
- c) a doménnevet elsősorban azzal a céllal jegyeztették be, hogy egy versenytárs szakmai tevékenységét megzavarják;
- d) a doménnevet szándékosan arra használták fel, hogy az internetfelhasználókat haszonszerzés céljából a kérelmező honlapjára vagy egyéb online címére irányítsák azzal, hogy az igényelt doménnév összetéveszthető egy olyan névvel, amelynek használatára más jogosult, és az összetévesztést a kérelmező internetes honlapján vagy online címen hirdetett vagy található termék vagy szolgáltatás, illetve bármely más, a honlappal vagy online címmel kapcsolatos információ alapozza meg.

A doménjogi alapon történő fellépést azonban megnehezíti az eljárási szabályzat azon rendelkezése, miszerint a regisztrációs döntnök egy ízben az eljárást hat hónap időtartamra felfüggesztheti, ha a kérelmező a doménnevet az eljárás megindításától számított két éven belül igényelte, és az adott név tisztességes, jogszerű használatára az eljárás megindítása előtt még nem nyílt lehetőség, de nyilatkozik arról, hogy annak érdemi használatát az eljárás megindításától számított hat hónapon belül megkezdi. Amennyiben a határidő eredménytelenül telik el, és a kérelmező nem igazolja a doménnév érdemi használatát, a doménigénylés rosszhiszeműsége megállapítható.

Az Alternatív Vitarendező Fórum előtti eljárás megindításának célja lehet, hogy ennek eredményeként a domén jogosultja nyilatkozik, hogy kívánja-e használni a doménnevet, és ha igen, milyen célra (gazdasági tevékenység vagy magánhasználat körében). Ezen nyilatkozat mint bizonyíték felhasználható lehet egy védjegybitorlási eljárás során.

4.2. ALÁVETÉS

Mayer Erika kifejtette, hogy a regisztrációs döntnök hatáskörét a 2005. március 1-jétől hatályos Domainregisztrációs Szabályzat alapozza meg, amely általános szerződési feltételként, valamennyi .hu felső szintű doménnév alatti közdomén igénylésére, delegálására és fenntartására vonatkozó szerződés kötelező tartalmi eleme. Hatásköre a szabályzat 10. pontja értelmében valamennyi, 2005. március 1-jét követően delegált doménnévvel kapcsolatban indult jogvitára, illetve 2007. március 1-jét követően valamennyi, a .hu felső szintű domén alá delegált közdoménnel kapcsolatos jogvitára kiterjed. Bármely doménnév-delegálás tehát – e dátumok figyelembevételével – az Alternatív Vitarendező Fórum hatálya alá tartozik.

4.3. ÁTLÁTHATÓSÁG, HATÁROZATOK NYILVÁNOSSÁGA

A hazai alternatív vitarendezési szabályzattal kapcsolatban kifogásként merült fel, hogy az *Alternatív Vitarendezési Fórum* a döntéseket nem hozza nyilvánosságra. E rendelkezés fő indoka Mayer Erika szerint éppen az alternatív vitarendezési eljárások bizalmas, titkos jellegének tiszteletben tartása volt.

Mivel e jogviták során sokszor üzleti titkok kerülnek feltárára, és a felek erre vonatkozó előadására az indoklás is kitér, ezért indokolt lehet, hogy a döntéseket csak anonim formában, az üzleti titok és személyes adatok védelmének biztosításával lehessen megismerhetővé tenni. A regisztrációs döntnök eddigi működése során lezárt esetek száma talán mostanra érte el azt a mennyiséget, amely már egyfajta joggyakorlat nyomon követésére alkalmassá teheti, így az eddigi döntések feldolgozására és hozzáférhetővé tételére is a közeljövőben kerülhet sor.

További javaslat volt, hogy csak a felek neve, a vitatott doménnév és a döntés kerüljön közzétételre, mert ez a döntések kiszámíthatóságának bemutatására alkalmas lenne.

4.4. A REGISZTRÁCIÓS DÖNTNÖK HATÁROZATÁNAK KÖVETKEZMÉNYEI

Az eljárási szabályzat 26. pontja szerint a nyilvántartó és a regisztrátor alávetette magát a regisztrációs döntnök hatáskörének, így a döntést annak közlésétől számított 30 nap elteltével végrehajtja, kivéve, ha a felek a döntés megküldésétől számított 30 napon belül igazolják a nyilvántartó és a regisztrátor számára, hogy a *kérelmezett domén tárgyában közöttük bírósági eljárás van folyamatban*.

Ha a regisztrációs döntnök a domén visszavonására, átruházására irányuló kérelmet elutasítja, a kérelmező az esetnek megfelelő jogcímen a bíróság előtt a pert megindíthatja (pl. védjegybitorlás, névjog megsértése jogcímen). Az alternatív vitarendezési eljárás nem érinti a rendes bíróság előtti eljárás megindítását.

Ha a határozat a domén átruházását rendeli el, ebben az esetben a pert felperesként a domén használója indítja annak érdekében, hogy ne fosszák meg a domén használatától. Számos kérdés felmerült ezzel kapcsolatban: mi a kereseti kérelem és ki ellen kell megindítani az eljárást?

a) Az ADR-t megindító személy ellen, akire a doménnevet a regisztrációs döntnök határozata átruházza? Mi a kereseti kérelem és annak jogcíme? Kvázi tulajdonvédelem? A doménhasználati jog azonban nem dologi jog, és jogszabályi nevesítés hiányában szellemi alkotásnak sem tekinthető. A domén használata kötelmi jogi viszony, amely a nyilvántartóval kötött, harmadik személyre is kiható szerződés alapján áll fenn. Így tulajdonvédelemtől nem beszélhetünk. Felmerült lehetséges jogcímként a kereskedelmi név védelme a Ptk. 77. § (4) bek. alapján, mivel a doménnév kereskedelmi névnek tekinthető.

Milyen alapon dönt a bíróság?

- Az eljárási szabályzat rendelkezéseit vizsgálja (jogos érdek és rosszhiszeműség) mint a felek közötti szerződéses rendelkezést arra tekintettel, hogy a doménhasználó az igényléskor elfogadta, hogy meghatározott feltételek esetén a delegálást visszavonhatják, illetve a domént átruházhatják?
- A felek közötti vita anyagi jogi hátterét vizsgálja (bitorlás, névjog megsértése, Tpv.t.)? Kell-e a kérelmezőnek, akire a regisztrációs döntnök a domént átruházta, viszontkeresetet indítania?

b) A regisztrátor és nyilvántartó ellen?

Ez esetben a kereseti kérelem az lenne, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy jogellenes a domén delegálására vonatkozóan megkötött szerződés megszüntetése a regisztrátor részéről, amennyiben végrehajtja a regisztrációs döntnök határozatát?

A Pp. 123. §-a szerint megállapításra irányuló egyéb kereseti kérelemnek csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges, és a felperes a jogviszony természeténél fogva vagy a kötelezettség lejártának hiányában vagy valamely más okból teljesítést nem követelhet.

A fentiek alapján a gyakorlat számára feladat a probléma megoldása.

5. ÖSSZEFOGLALÁS

A doménjogban alkalmazott ún. elsőbbségi elv („*first come, first served*”) szerint a doménnev regisztrálására előterjesztett igényeket azok benyújtásának sorrendjében kell teljesíteni. Erre tekintettel javasoljuk a jogosultaknak ellenőrizni, hogy a szükséges doménnevek szabadok-e még, és ha igen, azokra az igénylést benyújtani, vagy megbízást adni az igénylést követően két hét időtartamra „felszólalás céljára” közzétett doménigénylések folyamatos figyelésére.

A számos külföldi jogeset (pl. WIPO) is azt mutatja, hogy nincs olyan regisztrációs szabályzat, amely kizárná a jogsértő regisztrálást. Ezért ilyen szabályzat megalkotása nem is várható el az ISZT-től, hanem a vitarendezés hatékonyságát szükséges növelni.

A vitarendezés szempontjából fontos a döntés kiszámíthatósága és gyorsasága, valamint költsége. Várhatóan „verseny” lesz a jogérvényesítés különböző módjai között. Az alternatív vitarendezés akkor kerülhet gyakran alkalmazásra, ha előnyösebb, mint a bírói út. Az ISZT-nek érdeke fűződik ahhoz, hogy a vitarendezési eljárást vonzóvá tegye.

Az ISZT számos alkalommal kifejezte, hogy örömmel fogad minden javaslatot, azokat megfontolja.

Összeállította dr. Bacher Gusztáv ügyvéd,
Szecskay Ügyvédi Iroda